

Сборник съдебна практика

Дело T-747/17

Union des ports de France — UPF
срещу
Европейска комисия

Решение на Общия съд (шести състав) от 30 април 2019 г.

„Държавни помощи — Схема за освобождаване от облагане с корпоративен данък, приведена в действие от Франция в полза на нейните пристанища — Решение, с което схемата за помощ се обявява за несъвместима с вътрешния пазар — Съществуващи помощи — Понятие за стопанска дейност — Задължение за мотивиране — Нарушения на конкуренцията и засягане на търговията между държавите членки — Принцип на добра администрация“

1. *Жалба за отмяна — Физически или юридически лица — Актове, които ги засягат пряко и лично — Решение на Комисията, с което се установява несъвместимостта на схема за помощи с вътрешния пазар и се разпорежда нейното премахване — Жалба на професионално сдружение за защита и представителство на неговите членове — Допустимост — Условия — Успоредно предявени иски или подадени жалби от членовете — Недопустимост на жалбата на сдружението (член 263, четвърта алинея ДФЕС)*

(вж. т. 20—26)

2. *Жалба за отмяна — Физически или юридически лица — Актове, които ги засягат пряко и лично — Решение на Комисията, с което се установява несъвместимостта на схема за помощи с вътрешния пазар и се разпорежда нейното премахване — Иск или жалба от професионално сдружение за защита и представителство на членуващи предприятия, които са определени към момента на приемане на решението и са част от ограничен кръг икономически оператори — Допустимост (член 263, четвърта алинея ДФЕС)*

(вж. т. 27 и 33—43)

3. *Помощи, предоставяни от държавите — Понятие — Схема за освобождаване от данъка върху доходите от стопанските дейности на операторите с дейност в пристанищния сектор — Включване (член 107, параграф 1 ДФЕС)*

(вж. т. 48—57)

4. *Конкуренция — Правила на Съюза — Адресати — Предприятия — Понятие — Оператори с дейност в пристанищния сектор, носители на публични властнически правомощия — Извършване на стопански дейности, отделими от упражняването на публичните властнически правомощия — Включване (член 107, параграф 1 ДФЕС)*

(вж. т. 61—70 и 80—87)

5. *Помощи, предоставяни от държавите — Разглеждане от Комисията — Решение за започване на официалната процедура по разследване, предвидена в член 108, параграф 2 ДФЕС — Промяна на позицията на Комисията след приключване на производството — Разлика между решението за започване на процедурата и крайното решение — Допустимост — Условия — Липса на промяна във фактите или на правната квалификация на фактите, използвани в решението за започване (член 108, параграф 2 ДФЕС)*

(вж. т. 75—79)

6. *Помощи, предоставяни от държавите — Съществуващи помощи и нови помощи — Разглеждане от Комисията — Фаза на предварително разглеждане и състезателна фаза — Съществуваща схема за помощи — Отказ от държавата членка на подходящите мерки, предложени от Комисията във фазата на предварително разглеждане — Решение на Комисията да започне официалната процедура по разследване — Обръщане на тежестта на доказване на съвместимостта на схемата с вътрешния пазар — Липса (член 108 ДФЕС; членове 21, 22 и 23 от Регламент 2015/1589 на Съвета)*

(вж. т. 122—128)

7. *Помощи, предоставяни от държавите — Забрана — Дерогации — Помощи, които могат да се ползват от дерогацията, предвидена в член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС — Помощи, отговарящи на нуждата от координация на транспорта, по смисъла на член 93 ДФЕС — Оперативна помощ — Изключване — Изключения (член 93 и член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС; Известие 2004/С 13/03 на Комисията)*

(вж. т. 131—137)

8. *Помощи, предоставяни от държавите — Разглеждане от Комисията — Съществуващи схеми за помощи — Право на преценка на Комисията — Принцип на добра администрация — Задължение за надлежно и безпристрастно разглеждане — Обхват — Задължение за започване на процедури, свързани с държавни помощи, срещу действащи сходни схеми в други държави членки — Липса (член 108, параграф 2 ДФЕС; член 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз)*

(вж. т. 157—165)

Резюме

С решение UPF/Комисия (Т-747/17), постановено на 30 април 2019 г., Общият съд отхвърля като неоснователна жалбата за отмяна, подадена от Union des ports de France (UPF), на решението на Европейската комисия от 27 юли 2017 г.¹, с което въз основа на разпоредбите от Договора относно съществуващите държавни помощи² схемата за освобождаване от облагане с корпоративен данък, приведена в действие от Франция в полза на нейните пристанища, се обявява за несъвместима с вътрешния пазар и се изисква премахването ѝ за в бъдеще.

Обжалваното решение е прието след разследване, проведено през 2013 г. във всички държави членки с цел да се получи обща представа за функционирането и данъчното облагане на техните пристанища, и в него се установява, че мярката, изразяваща се в освобождаване от корпоративен данък на операторите с дейност в пристанищния сектор, представлява съществуваща схема за държавни помощи, която е несъвместима с вътрешния пазар. Комисията съответно разпорежда премахването на мярката и облагането на доходите от стопанските дейности на нейните ползватели с корпоративен данък, считано от началото на данъчната година, следваща датата на приемане на обжалваното решение.

Общият съд най-напред приема, че макар обжалваното решение да не може да породи правни последици за ползвателите на схемата за помощ без приемането на мерки за изпълнение от френските органи, UPF в качеството си професионално сдружение, осигуряващо защитата и представителството на своите членове, има процесуална легитимация за оспорване на обжалваното решение, доколкото самите членове не са подали жалба. В това отношение Общият съд констатира, че всички членове на UPF са френски пристанища или големи морски пристанища, или пък търговски палати, управляващи такива пристанища, които законосъобразно са се ползвали от схемата за освобождаване. Освен това, тъй като посочените членове са учредени с декрет публичноправни юридически лица, чието създаване не зависи от частна инициатива, те са част от затворен кръг от оператори, определени към момента на приемане на обжалваното решение, които могат да се позоват на качеството на действителни ползватели на съществуващата схема за помощ.

Общият съд обаче счита, че в обжалваното решение не е допусната никаква грешка при прилагане на правото, и отхвърля всички направени от UPF оплаквания, по-специално за допуснати грешки от Комисията при преценката на икономическото естество на дейностите на френските пристанища и на тяхното квалифициране като предприятия. Той съответно констатира, че от обжалваното решение ясно следва, че то се отнася само за доходите от стопански дейности на ползвателите на освобождаването и че последните са счестени за предприятия само за тези дейности. Общият съд също счита за обоснована преценката, че дейностите, поети за изпълнение от френските пристанища, извън извършваните при изпълнение на задачи, свързани с упражняване на публични правомощия, като контрола и безопасността на морския трафик или наблюдението на замърсяването, са със стопански характер. Всъщност само по себе си обстоятелството, че субект разполага с публични властнически правомощия за извършване на част от неговите

¹ Решение (ЕС) 2017/2116 на Комисията от 27 юли 2017 година относно схема за помощ SA.38398 (2016/C, ex 2015/E), приведена в действие от Франция — Данъчно облагане на пристанищата във Франция (ОВ L 332, 2017 г., стр. 2; наричано по-нататък „обжалваното решение“).

² Член 107, параграф 1 ДФЕС.

дейности, не е пречка той да бъде квалифициран като предприятие за останалата част от стопанските му дейности. Освен това, ако стопанската дейност на субект е отделима от упражняването на неговите публични властнически правомощия, той трябва да се квалифицира като предприятие за тази част от дейностите си.

Общият съд също така приема, че Комисията не е допуснала никаква грешка при преценката на условията за нарушаване на конкуренцията и за засягане на търговията. Той по-специално констатира, че ако се допусне възможността при разглеждането на индивидуалното положение на някои пристанища на острови или в отвъдморски територии да се окаже, че тези условия не са изпълнени, в контекста на схема за помощ това разглеждане трябва да се направи от държавата членка на етапа на възстановяване на помощта или на по-късен етап при спазване на принципа на лоялно сътрудничество между държавата членка и Комисията.

Общият съд също така приема, че Комисията не е допуснала грешка при провеждането на процедурата по проверка на съществуващите помощи, изисквайки от френските органи да докажат, че мярката по освобождаване от данъчно облагане е съвместима с вътрешния пазар. В това отношение той посочва, че няма каквато и да било причина нито да се прави разграничение между процедурата, приложима за новите помощи, и тази за съществуващите такива на етапа на официалната процедура по разследване, нито да се приеме, че при анализа на съвместимостта на съществуваща схема за помощ с вътрешния пазар тежестта на доказване се обръща.

На последно място, според Общия съд Комисията не е нарушила принципа на добра администрация, започвайки процедури само срещу три държави членки и същевременно бездействайки спрямо държавите членки, които са били обект на разследването през 2013 г. и са признали, че прилагат за пристанищата си данъчни режими, дерогиращи правилата от общата правна уредба. Той по-специално констатира, че изискването за непристрастност не може да задължи Комисията да води едновременно разследвания или да приема обвързващи решения в рамките на процедури, свързани с държавна помощ. Освен това евентуалното нарушение от страна на държава членка на задължение, което ѝ е вменено съгласно Договора, не може да бъде оправдано с обстоятелството, че и други държави членки не са изпълнили това задължение.